

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček, račun: Ljub-
ljana št. 10650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Lunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECC

Veliki Besednik

Znajo je, da nobena stvar na svetu nima tako dolgega obstanka kakor praznoveststvo. Pomislimo samo, na kakšne praznovestne nazore, običaje in strahove, sponenjače na najprvotnejše poganstvo, naletimo po dva tisoč letih krščanske kulture celo pri najbolj kulturnih narodih, v najprosvetlenejših velenostih, v najbolj naprednih krogih sodobne družbe! In tu ne gre samo za nazore, ki so sami po sebi čisto nedolžnega značaja — na primer, če lovec srečajo zjutraj staro ženo — ampak čisto za predsodke metafizičnega in etičnega značaja, ki usodno vplivajo na življenje, na družino, na položaj žene, na razmerje med družinami in sivišjim sloji v družbi — stvari, ki temeljijo na nazorih iz najbolj barbarske dobe naše zgodovine in o katerih bi človek sodil, da po tolikih stoletjih krščanske kulture ne bi smele biti več mogoče.

Med take pojave spada tudi framonstvo. To je praznovestje nekaterih ljudi, ki se prištevajo k razbraznemu razrodu človeštva, ki si domišljajo, da so se po malikovanju čistejšega razuma povzpeli na vrh človeškega razvoja in ki se smatrajo zato za voditelje človeškega napredka. Oni smatrajo — kakor nam pove na primer gospod Damjan Branković, Veliki Besednik Velike Lože v Beogradu, v svoji najnovejši brošuri — da je njihova naloga, da »jugoslovanski narod končno povedejo iz ozkega okvira nacionalnih in religioznih idej na humani in svetovni teren, da postavijo življenje posameznikov in države pod nadzorstvo zdravega razuma in znanstvenih resnic, kakor se namreč predstavljajo njihovemu framonstvenemu razumu, in da tako jugoslovanski narod približajo »velikemu Tvorcu vesoljstva, ki se v framonstvenem praznovestju frazeologiji imenuje tudi »veliki Nejmarc. To je vera neke elite, ki se deli v najrazličnejše stopnje več ali manj v framonstvene »misterije« posvečenih velikih in manjših mojstrov, bratov in novicov, ki se podvrgujejo najbolj bedastim nočnim ceremonijam, pohajajočim še iz najtemnejših dob srednjega veka, in ki se v urah navadnega družabnega obhajanja zbirajo v fraških ali v smokingih ob čaju na običajno prazno konverzacijsko pletve voburjuške družbe, z visoko gledajoč na ubogo množico, ki še stava po duševnem mraku. Dojem to zdravo ljudstvo veruje v osebnega Boga, v večno življenje, v nespremenljive moralne zakone in v nadvrtno vrednote, vidijo framonstveni bratje, kakor nas poučuje Veliki Besednik, gospod Branković, z neko le njim lastno intuicijo povsod »Duha vesoljstva, ki s pomočjo eteričnih tresljev giblje vse plemenite duše v tajinstveni ljubezni in harmoniji in trasira pota etičnega prepoveda. Ta tajinstveni nauk, ki meša resnico z bolnimi blodnjami preživeli arabskih, židovskih, italijanskih in drugih mističnih pantheistov srednjega veka pa s plehkim razumom francoske, angleške in nemške deistov 18. stoletja, se zdaj ponuja kot odročna filozofija »edinstveni jugoslovanski nacije, ki jo hočejo naši framonosi ustvariti na podlagi svoje v pravadne čase najprimitivnejšega poganškega umovanja segajoče »modrosti.

Ta framonstveni filozofski simplicitet, ki v očeh znanstva ne predstavlja danes ničesar več ko preostanek najomejenejšemu racionalizmu zapadle dobe prošlosti, bi kljub reklam, katero mu dela Veliki Besednik iz Beograda, ne zaslužil našega zanimanja, ako bi se nekatera izvajanja omenjene brošure s tako čudovito točnostjo ne skladala s frazami, ki jih dan za danem čitamo v izvestnem naprednem časopisu naše mile domovine. Veliki begrajski mojster, ki nam naznaja, da se je v Ljubljani osnoval »framonstveni venčič Valentina Vodnika«, — epohalen dogodek, o katerem Veliki Besednik trdi, da je to po porodu Hirske misli najznamenitejši pojav idejnega reda med brati Sloveni! — ta Veliki mojster torej pravi, da ima naša framonarija služiti v prvi vrsti asimilaciji jugoslovanskih plemen, ki so po njegovem mnenju žal razdeljena na štiri različna duševna središča, na tri različne »religijske jezike« (edinstven izum gospoda Damjana Brankovića!) in na tri nasprotujoče si kulturne vplive. Te stvari bo, pravi Veliki Besednik, enkrat udaril zdrav razum in državna zavest, kakor jo namreč pojmujejo bratje framonstvene lože. Da se pa vsa jugoslovanska plemena zdijejo v eno framonstveno ateistično bratovščino in kulturo, v en sam narod framonstvene kova, je treba brezobzirnega »kulturnega boja proti katoliški veri, cerkvi in duhovščini. Čeprav se, kakor slovesno naglašajo veliki mojster begrajske lože, v jugoslovanski ustavi zajamčuje popolna svoboda vesti, vere in cerkve, čeprav se po ustavi ne sme vplivati na versko prepričanje nikogar, čeprav je framonstvo zaščiteni svobode vsakega, čeprav naš prosvetni minister izdaja naredbe za poglobljenje verskega pouka in vzgoje v smislu narodne tradicije, je treba po zahtevi Damjana Brankovića ukiniti v šolah verski pouk, se mora vpeljati obvezen zakon za katoliško duhovščino, je treba cerkev razlastiti, je treba vero v vse nadnaravno, nadosebno, nadčloveško in transcendentno iz narodnega srca izbrisati. Silajna logika, ki je tako v protiklovju s svobodomiselnimi frazami framonstvene bratovščine same kakor s svobodnim ustavo ter tradicijo jugoslovanska, vendar pa v popolnem skladu s tendencami jugoslovanskega svobodomiselnosti aploh, kakor čim dalje bolj silijo na dan in se skušajo uveljaviti v javnem življenju. Čisto v duhu teh krogov je tudi, če se Veliki Besednik zaletava v svoji brošuri s posebno besnostjo v slovensko katoliško duhovščino, katero dolži, da »nikjer drugod duhovništvo ni z večjo vnetostjo stalo v službi narodnih tlačiteljev kakor v Sloveniji! Prezirajoč to podlo kleveto begrajske Velike Lože, kakor edino zasluži, hočemo pribiti samo še to, da brošura gospoda Damjana Brankovića najje

Minister Jeftić o trogirskem levu

Mussolinijev manever razgaljen

Beograd, 21. dec. AA. Na današnji seji senata se pred prehodom na dnevni red senatorji gg. dr. Dinko Trinajstić, Jovan Banjanin, dr. Mica Micić, dr. Josip Silović, dr. Gustav Gregorin, dr. Ivan Gmajner, dr. Miroslav Ploj, dr. Stanko Svrliuga in dr. Ljubomir Tomazić postavili vprašanje na ministr za zunanje zadeve Bogoljuba Jeftića. Na to vprašanje gospodov senatorjev je zunanji minister Bogoljub Jeftić odgovoril tole:

Interpelacija, ki so jo v italijanskem senatu vložili nekateri senatorji, je nastala zaradi takozv. »incidentov in vandalizma na Krku in v Trogiru«. Govori interpellantov kakor tudi odgovor predsednika italijanske vlade na to interpelacijo so iznenačili kraljevske vlado in povzročili mučen vtis po vsej naši državi.

Kr. vlada se je v vsej svoji politiki nasproti kraljevini Italiji vseskar ravnala po iskreni želji, da bi bila z njo v čim boljših sosedstvenih odnosih in da bi te odnose tako razvila, da bi postali čim bolj prijateljski. Zategadelj je skušala prepričati vse, kar bi moglo ovirati to politiko. Kr. vlada je vedno želela tudi to, da bi tisto malo število optantov, ki so po rapalski pogodbi optirali za Italijo, živelo v harmoniji z našim življenjem. Kr. oblasti so vedno imele in imajo nalog, da j'm nudijo vsestransko zaščito, od njih pa zahtevamo, da mimo velikih privilegijev, ki jih jim dajejo pogodbe, ne pozabijo, da tvorijo v naši državi, na našem Primorju neznatno in nepomembno manjšino in da zaradi tega ne smejo zase zahtevati izjemnega položaja, ki bi jih oproščal spoštovanja naših državnih zakonov. Dalje ne smejo pozabiti, da imajo obvezno tudi nasproti državi, v kateri živijo.

Incidenti, ki so mi o njih moji spoštovani gospodje senatorji postavili vprašanje, nimajo ničesar dramatičnega na sebi. Le »lohotni kampanji je pripisati, da jih je predstavila kot sistematično zasnovano akcijo mrzinje in izživljanja nasproti Italiji.

Namisljen mučenik.

Incident na Krku je navaden kavarniški pretep z vinom razgretih naših in italijanskih mladencev, ki so se med sabo potokili v noči od 25. na 26. avgusta t. l. Po odhodu iz kavarne je bil v pretepu na italijanski strani ranjen Karlo Lusino, od Jugoslovancev pa Josip Bogišić. Se iste noči so Lusina prenesli na Sušak, od tod pa v bolnišnico na Reki, kjer so ga zdravili do 8. novembra t. l. Tega dne je Lusino zapustil bolnišnico popolnoma ozdravljen. Lusino se je nato vrnil na Krk in se posvetil svojemu prejšnjemu poklicu.

Kraljevska vlada je bila o tem pretepu na Krku, ki je razburil duhove tako italijanskih mladinskih organizacij, kakor naših, obveščena. Poslala je vrhovnega inspektorja notranjega ministristva, da ugotovi, kaj se je dogodilo in da da lokalnim oblastvom najstrožja navedila o ohranitvi reda in mira. O ugotovitvah te preiskave, ki so jo kraljevske oblasti vodile na Krku glede tega pretepa kakor tudi o incidentih ob odhodu in povratku optantske mladine na počinke v fašistična taborišča v Italiji, je bilo predloženo tukajšnjemu predstavniku kraljevine Italije izbrpno poročilo. Nihče tedaj ni mislil, da bo ta lokalna zadevica postala povod za takšno kampanjo proti naši državi.

Navaden nogometaš

Taisti Karlo Lusino je po nogometni tekmi s svojimi italijanskimi tovariši in zaradi sodelovanja pri neki igri 4. t. m. iznenada obolel in 5. decembra t. l. umrl. Takoj po njegovi smrti je zahteval italijanski konzularni zastopnik obdukcijo trupla pokojnega Lusina, kmalu pa je to zahtevo prekladal. O tem je italijanski poslanik v Beogradu obvestil ministra zunanjih zadev. Navzlic temu pa je kraljevska oblast po nalogu preiskovalnega sodnika v Šibeniku odredila obdukcijo trupla pokojnega Lusina. Obdukcijo so opravili zdravniški-specialisti, določeni od sodišča in sicer gg. dr. Brevet, zdravnik na Krku, dr. Mažuran, banski zdravnik v Aleksandrovi in dr. Stanić, sreski sanitetni referent, ki so ugotovili, da se je pokojnemu Lusinu utrgala kila na levi strani. V to rano se je vsedel. Drobni, Rana je nastala pri nogometni tekmi. Zdravniki so dalje ugotovili, da so bile

svoji vrh v trditvi, da »taščiše katoliške duhovščine v Jugoslaviji ni v skladu s historično vlogo našega troimenega naroda« — teza, ki se vsak dan pojavlja v izvestnem delu jugoslovanskega časopisa. Vprašanje je zdaj samo to, ali ima ta protiverska, protikatoliška in proti katoliškim Jugoslovancem naperjena maksima svoj izvor v framonstvu ali pa jo je naše framonstvo le prevzelo — za praktično življenje seveda več ali manj irelevantno vprašanje...

Več nimamo odgovoriti na to bornirano framonstveno filozofijo in politiko, koje smisel in zadnjo misel je po Velikem Besedniku najlepše izrazil »brat« Goethe v besedah: »Donn unföhnd ist die Natur — Es leuchtet die Sonne über Böse und Gute — Und dem Verbrecher Sterne, wie dem besten — Der Mond und die Sterne.« Z drugimi besedami: bolj plitvega in pod moralno krinko ob enem bolj nemoralnega nauka kot je ta ni pod božjim soncem. Gorje državi, kjer bi taki nauki postali življenje! Ni čuda, če se takih moralno in socialno destruktivnih nazorov in njihovih označevalcev z vsemi štirimi brani celo — boljševiška Rusija!

prvotne rane popolnoma ozdravljene in da zato smrt Lusine ni s temi ranami v nobeni zvezi.

Za tega delj ni bilo povoda za kakršenkoli diplomatski protest s strani italijanskega zastopnika. Kakor vidite, gospodje senatorji, smrt tega mladence ni v nobeni zvezi z ranami, dobljenimi med pretepom med 25. in 26. avgustom t. l. Pa tudi za ta pretep ne zadene krajevni oblastve na Krku nobena krivda. Navzlic temu pa je bil žalostni dogodek povod, da so v italijanskem senatu govorili o uboju na Krku in o preganjanju italijanskih državljanov na Krku.

Trogirski lev ranjen

Incident z beneškim levom v Trogiru pa se je pripetil v noči od 1. na 2. decembra t. l., ko so neznanzi, ki jih oblasti zasledujejo, poškovali ta relief na vratih hiše; oblasti so kasneje relief snele in ga spravile v mestnem muzeju. To nasilje je treba odkrito obsoditi in iskreno obžalovati. Z njim se niso ne moralno ne materialno kršili interesi kraljevine Italije, da bi bilo povoda za kakršenkoli diplomatski protest. Žaljena je naša država in čuvstva našega naroda, ki s pleteto čuva vse tuje spomine širom naše domovine, ne samo tistih, ki so postavljene v veličino in sijaj stare slave, nego tudi onih, ki spominjajo na oblast tujcev, zakaj v njih je pobuda za budno čuvanje in obrambo naših velikih sodobnih nacionalnih pridobitev.

Tudi ta osamljeni primer so na drugi strani Jadrana predstavlili kot sistematično rušenje beneških spomenikov, ki so velike vrednosti za italijanski narod.

Manever se je izjalovil

Beograd, 21. dec. l. Po govoru zunanjega ministra Jeftića je predsednik senata na prošnjo dr. Trinajstića dal besedo drugemu podpisniku interpelacije, senatorju Jovanu Banjaninu, da se izjavi o odgovoru zunanjega ministra. Banjanin je v uvodnih besedah razložil motive, ki so ga prisilili, da stavi to vprašanje, ker je prepričan, da te motive delijo z njim vsi senatorji (burno odobravanje) in vsi dobri Jugoslavoani v vsej državi, ki so globoko užaljeni v svojem nacionalnem čutu in narodnem dostojanstvu radi brezobzirnih napadov na čast in ugled, na neodvisnost in integriteto naše domovine. So tri stvari, za katere gre. Prvo je poskus, da se naša domovina obtoži kot država vandalizma in povzročiteljica nemirov in sporov v Evropi. Drugo je, gospodje, da se na zahrbtn način pred svetom pokaže razdvojenost jugoslovanskega naroda. In tretje je nedovoljeno vmešavanje v naše notranje zadeve, ki ga je treba energično odbiti. (Burno odobravanje.) Italija je skušala z bučnimi manifestacijami po vsej državi povzročiti vznemirjenje v evropski javnosti, ki naj bi nas ožigosala kot krivce za dogodke, ki se tam pripravljajo. Na srečo ta manever, kakor to dokazuje odmev v evropskem tisku, ni imel nobenega uspeha. Istotako so ostale brezuspešne težnje, da se razdvojenost Hrvatov in Srbi. Te težnje in poskusi nas dobro spominjajo na metode italijanske politike že od zdavnaj. Za časa vojne se je ravno ista politika laskala Srbom in njihovemu junaštvu ter jih opominjala, naj nikdar ne vežejo svoje usode s Hrvati, ker so Hrvatje avstrijski kozaki, danes pa se ta politika laska zapadni civilizaciji Hrvatov in jih hoče odepiti od našega narodnega edinstva.

Nato je govoril o latinski kulturi, s katero se stalno bahajo Italijani. Banjanin je naglašal, da kažejo največje civilizacije ravno oni narodi, ki se najmanj bahajo z njo. Civilizacija pa tudi ni bila izmišljena niti v Rimu niti v Nemčiji, ampak je obstojala že tedaj, ko za Rim še nihče ni vedel, ker ga ni bilo. Ker pa nam Lahj vedno mečejo pod nogo te beneško kulturo in beneške leve, jim mo-

Komedijo z levom igrajo naprej

Trst, 21. dec. ž. Ob proslavi 50 letnice smrti Guglielma Oberdanka, ki so ga 1872. leta obesile avstrijske oblasti rade tega, ker je pripravil atentat na cesarja Franca Jožefa, je zastopnik fašističnega režima Marpicatti, podtajnik fašistične stranke, ki je bil delegiran iz Rima kot uradni govornik na tej proslavi, imel slavnostni govor. Med drugim je dejal: »Avstrija ni razumela in s svojo politično mentaliteto niti ni mogla razumeti nacionalnega čuta, v katerem je zgrajena superiornost kulture, da se ta kultura ne more uničiti z obešanjem ljudi, kakor tudi beneški levi ne morejo uničiti italijanske obeležje plemenitega duha Dalmatincev. — Radi tega primerja Oberdanka s fašistom Lusinom, ki da je bil na barbarski način ubit na italijanskem Krku radi nemirnega Jadrana, na katerem Italija vedno pričakuje svoje popolno zmago!« Te besede so sprejeli poslušalci z velikim odobravanjem. V taistem trenutku so dvignili dalmatinsko zastavo, ovito s črnim florum. Vse druge zastave so se ji priklonile. »Piccolo« piše pri tej priliki, da je Carlo Lusino v resnici novi italijanski mučenik. On je bil 26. avgusta v nekem pretepu hudo ranjen. Radi tega je bil prepeljan v reško bolnišnico, kjer je ostal od marca do 10. novembra. Ke se je vrnil okrepljen nazaj na Krk, se je sprehajal, nič hudega sluteč. Še 4. decembra je igral nogomet, toda po tekmi mu je postalo zelo slabo in je 5. decembra umrl. »Piccolo« skuša dokazati, da je Lusino umrl radi poškodb pri pretepu, ne pa radi poškodb pri nogometu.

Mi ne klonemo glave!

Gospodje senatorji! Zdj vidite v pravi luči, kakšni so ti dogodki, ki so služili za povod in organiziranje te čudne revolte širom Italije proti kraljevini Jugoslaviji in našemu narodu. Kraljevska vlada mora pri tej priliki globoko obžalovati, da je prišlo v italijanskem senatu do tako nesmotrenih in težkih besed, ki morajo ostati osamljene v mednarodnih odnosih. Dostojanstvo našega naroda ne dopušča, da bi se s tega mesta spuščali v kakršnokoli polemiko o tem. V teh časih, ko se res samo na papirju tako lahko razmeščajo narodi in dele države, moramo ohraniti hladno kri, mirne živce in čuječno oko. To je v skladu z močjo našega naroda in z njegovo pripravljenostjo, da se vsega žrtvuje za svobodo in za ohranitev jugoslovanskih in nacionalnih pridobitev. Mi smo zmerom pripravljeni na sporazum in smo zmerom dokazovali voljo za razvoj najboljših sosedstvenih odnosov. Kraljevina Jugoslavija odločno in lojalno želi biti ena izmed branik miru, za katerega je trpela in trpi še zdaj žrtve in se toliko trudi zanj.

Toda, da se razumemo: Taka njena politika miru ni politika sklonjene glave ne prekrizanih rok za obvarovanje največjih narodnih interesov. Iskrena in odločna mirovna politika kraljevine Jugoslavije je globoko pojmovana politika njeunega lastnega napredka in mirnega mednarodnega sodelovanja.

To je civilizacija!

Za Banjaninom je govoril še senator dr. Micić, ki je naglasil da je bila visoka kultura in civilizacija tudi v Dubrovniku, ki ni bil pod beneško oblastjo. Nato je govoril obširno o pravicah, ki jih uživa pri naših pešiča Italijanov, preko pol milijona naših ljudi v Italiji pa nima danes nobenih pravic, nima šol niti gospodarskih institucij, ker je Italija s svojo civilizacijo poskrbela, da pomeče vse, kar je bilo slovenskega. Društveni domovi so bili požgani, njihovi kulturni delavci ječijo po temnicah ali pa so internirani na otokih. Še slovenskim napisom na nagrobnih spomenikih italijanska civilizacija ni priznala. Spremeniti so se morali slovenski napisi, čeprav so ti spomeniki gotovo dostojnejši pietete kakor pa beneški levi. Dr. Micić je nato izjavil, da se zadovoljuje z odgovorom zunanjega ministra. Tudi govor senatorja Micića je bil sprejet z velikim navdušenjem in ploskanjem.

Italija je vedno nedolžna

Rim, 21. dec. tg. V »Giornale d'Italia«, ki je posebno za italijansko vzhodno politiko oficijoznega značaja, nastopa njegov urednik Gayda o priliki sesianka male antane v Beogradu proti vestem, katere so razširjene v inozemstvu in ki podkajajo Italiji, da ima revizionistične namene v vzhodni Evropi. Zanimivo je, da imajo v Italiji ravno sedaj potrebo, jasno orisati tozadevno italijansko miselnost. Gayda se sklicuje na sklepe velikega fašističnega sveta od aprila 1932, ki je izrecno izjavil, da se sicer revizija nekaterih klavzul versailleske in trianonske mirovne pogodbe vsiljuje, da pa se sme zgoditi samo na podlagi statuta Zveze narodov. V tem stališču Italije se ni izpremenilo nič in je zato popolnoma neupravičeno, iskati v tem druge namene. Italija se zavzema za revizijo mirovnih pogodb, kar se pa sicer dogaja polagoma samo od sebe tudi izven italijanskih predlogov, to pa vedno samo na podlagi možnosti, ki jih daje Zveza narodov sama.

Gotovo je, da se v tem članku prizadeva italijansko zunanje ministarstvo pomiriti posebno Romunijo, posebno ker hoče Gayda izrecno dokazovati, da je italijansko-jugoslovanska napetost v zadnjih dneh nastala zato, da se vsa Mala antanta ponovno trdno sklne radi ostre reakcije, ki se pričakuje s strani Italije proti dogodkom v Trogiru. Italija pa motilec miru ni storila te usluga.

Pravica je na naši strani!

Revolta v Italiji proti naši državi je bila organizirana! S temi besedami je minist. Jeftić točno podal jedro diplomatskega spora, ki je nastal med nami in fašistično Italijo, ker so neznanici v Trogiru na praznik zedinjenja razbili nekaj kamenitih beneskih levov na starih hišah in zidovih. »V času, ko se na papirju razmešajo narodi in delé držav, v prvi vrsti naša in še posebej Slovenija, je bilo treba prirediti ustvarjati tudi med narodom, italijanskim namreč, razpoloženje za pustolovščino, za katero so zaenkrat začrtane poti samo na papirjih; ker pa ni trenutno mednarodni položaj za kakšno kazensko ekspedicijo po vzorcu tiste proti Križu dovolj ugoden, se trogirski levi, za katere se razen braver Baedekerja nihče na svetu ni zmedel, utegnejo izrabiti za ponižanje naše države pred »kulturnim svetom. Zato incident v Trogiru fašistom dobrodošel, za o je bilo ogorčenje med italijanskim narodom z lažmi in pretiravanji po fašističnem tisku umetno ustvarjeno, zato so bile interpelacije naročene in demonstracije organizirane; zato diplomatska demarša. Problem je treba ustvariti ne samo za italijansko javnost, ki ji fašizem že preseđa in je v tej gospodarski stiski potrebna opojnosti imperialnih načrtov, temveč tudi za inozemstvo. Če danes tega problema še ni mogoče izrabiti za dejansko uredničenje osvajalnih načrtov, pa vsaj bruno v svojem očesu lahko skrivamo za bilko v očesu nasprotnika; trogirski levi, problem Dalmacije sploh, naj bi bil zasor za kulturno in gospodarsko pustošenje v Julijski Krajini. Zato niso bili trogirski levi toliko preostanek zločnega beneškega gospostva, temveč v prvi vrsti simbol zapadne civilizacije, ki so ga barbari s Vzhoda vandalsko uničili! »Ta barbarizem je izval gnus v vseh kulturnih državah, je dejal Mussolini v senatu.

Fašistična igra se ni posrečila, minister Jeftić jo je s potrebno odločnostjo razgalil. Fašisti bi bili morali pometati najprej pred svojim pragom, v lastni hiši bi bili morali spoštovati pridobitve civilizacije, izpolniti obljube, ki so jih dali Jugoslova-

nom pod Italijo, prav sklicujoč se na kulturne tradicije italijanskega naroda, ne pa uničiti vse kulturno in gospodarsko življenje naše manjšine, šele potem bi imeli pred svetom pravico nastopati kot branilci civilizacije.

Ne samo simboli civilizacije Slovencev, spomeniki M. Vilharja v Postojni in Volariča v Kobari, ki pa niso imeli nikake zveze s politiko, temveč milijonska premoženja narodnih domov v Trstu, pri Sv. Ivanu, Barkovljah, Pulju in Pazinu, tiskarna v Trstu in Gorici je fašistični skvadrim uničil z ognjem in na fašistični razstavi v Rimu se branilci zapadne civilizacije ponašajo s fotografijami gorečega »Narodnega doma« v Trstu, ki naj spominjajo na ta »pepsi čine«. Uničeno je vse zadržujoče gospodarstvo, zadržujoče zveze in okoli 100 tisoč ljudi je moralo v svet za kruhom. Sole, ki jih je gradilo ubogo ljudstvo s svojimi žulji, so fašisti poitalijaničili in iz istrskih cerkva so izgnali slovenski in hrvaški jezik. Ti ljudje se razburjajo radi mrtvih in kamenitih levov. Razburjajo se v resnici zato, ker so svojo propagando za odrešitev Dalmacije naslonili na mrtve kamne, ki spominjajo na gospostvo italijanskega Beneča in ne na živo italijanstvo, na resnične žive Italijane, ki jih v Dalmaciji ni!

Tisti kulturni svet, na katerega so se gospodje v rimskem senatu na to sklicevali, se radi trogirskih levov prav nič ni razburil, temveč je Italijanom pomolil pod nos (gl. n. pr. »Frankfurter Zeitung« od 17. dec.) junaštva, ki so jih pokazali na spomenikih v Južnem Tirolu. Nam se kulturnega sveta ni treba bati Nevarna pa uam utegne zopet postati — kakor že v Versaillesu — njega neinformiranost. Prav radi tega je bil potreben nastop zunanjega ministra v skupščini, kakor je potrebna bolj aktivna propaganda za našo zemljo pod Italijo! V ostalem nam je prav ta diplomatski incident pokazal, da je na mestu budna pripravljenost nas vseh. Italija naj ve, da bomo svojo zemljo branili složno Slovenci, Hrvati in Srbi!

Amerika popušča

Priljubljena je pogajati se glede evropskih dolgov

Washington, 21. dec. Z. Predsednik Hoover bo imenoval komisijo, katere naloga bo, da izdeča obširen načrt, po katerem bo pričela reševati problem vojnih dolgov, vzporedno z raznimi gospodarskimi vprašanji, ki jih bo reševala bodoča gospodarska konferenca. Pri tem bodo upoštevali tudi rezultate razorožitvene konference. Ta komisija bo sestavljena iz nekaterih članov kongresa ter uglednih finančnikov in gospodarstvenikov. Ker bo člane komisije imenoval Hoover in ne kongres, komisija ne bo imela pooblastila, da sklepa z evropskimi dolžniki kakršnekoli sporazume, temveč bo njen mandat omejen le na to, da pripravi vse potrebno za uradna pogajanja v zadevi vojnih dolgov. Ta komisija bo stopila v zvezo s predstavniki evropskih držav. Na tak način hoče ameriška komisija pokazati svojo dobro voljo spram evropskim dolžnikom. Radi tega je glavna skrb predsednika Hooverja stalno obdržati zvezo z evropskimi dolžniki, ne da bi prevzel pri tem kakšne nove obveznosti, ki bi kompromitirale problem vojnih dolgov.

V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da je v tej zadevi imel Hoover te dni več telefonskih pogovorov z Rooseveltom. Vse pa kaže, da Roosevelt ne namerava niti malo olajšati težkega Hooverjevega položaja, temveč da hoče povsem mirno pričakati 4. marec, da prevzame dolžnost predsednika Združenih držav in z njo tudi vse odgovornosti, ki mu jo nalaga ustava. Značilno je, da je Roosevelt v neki izjavi časnikarjem kritiziral Hooverjevo postopanje ter naglasil, da bi bilo bolj v interesu države, če bi Hoover pričel diplomatskim potom pogajanja z evropskimi državami, ne pa s posredovanjem komisije gospodarskih in finančnih strokovnjakov.

Iz te izjave se vidi, da Roosevelt noče sodelovati s Hooverjem pri sestavljanju te komisije. Hoover pa se bo skušal izogniti vsem diplomatskim pogajanjem radi tega, ker bi lahko iz njih izhajale kakšne nove obveznosti, ki bi jih moral Hoover prevzeti na sebe in se izpostaviti nevarnosti, in ravno zato je povelil mandat za pogajanja z evropskimi dolžniki omejen komisiji.

Zatrjujejo, da so najintimnejši sodružniki predlagali Hooverju, da spremeni svoj sklep ter da mandat za direktna pogajanja z evropskimi dolžniki poveri namesto omenjeni komisiji, svojemu zaupniku, ki naj bi vodil pogajanja brez nevarnosti. Ker bi se Hooverjev zaupnik po prvem sestanku s predstavniki evropskih držav vrnil v Washington in nato morda ponovno odpoval v Evropo, bi med tem čas pretekel in Hoover bi srečno pričakal resili 4. marec, ki ga bo rešil težkih skrbi in velike odgovornosti.

Ma la antanta ne bo plačala

Pariz, 21. dec. tg. »Journale« poroča iz Belgrade, da so države male antante sklenile, da svojih vojnih dolgov ne bodo plačale, ker so Nemčija in druge reparacijske dolžnice praktično oproščene svojih obveznosti. Rumunski zunanji minister Titulescu pride danes ali jutri v Pariz, kjer bo ostal do božičnega večera. Razpravljal bo z Bonaourjem o čisto internih problemih male antante in tudi o zadnjih pogajanjih med Rumunijo in Italijo. Pri sedanjih pogajanjih za obnovo trgovinske pogodbe je stavila Italija »tendenciozno dodatno zahtevo, da ostane Rumunija v konfliktu med Italijo in neko tretjo državo nevtralna.

Kontingent lesa in masla za Nemčijo

Berlin, 21. dec. tg. Državni kabinet se je danes posvetoval o vprašanjih, ki izvirajo radi poteka raznih trgovinskih pogodb. Ker poteče trgovinska pogodba z Jugoslavijo 1. januarja in nova trgovinska pogajanja do tedaj niso mogoča, se smatra, da se bo izrekel neke vrste prehodni kontingent, posebno za s arbnj les in maslo, ki se bo potem po trgovinskih pogajanjih nadomestil z zvišanjem tozadevnih carinskih postavk.

Radija vedno več

Pariz, 21. dec. tg. Kanadska vlada je poslala posebnega odposlanca k gospe Curie, da ji sporoči, da so odkrili v Kanadi velike množine smolne svetilce, ki daje v 10 tonah 1 gram radija, dočim smolna svetilca v belgijskem Kongu daje 1 gram šele na 40 ton. Ležišča so v Kanadi tako velika, da bo belgijsko pridobivanje radija popolnoma zaostalo.

Dunajska vremenska napoved: Ne bo nobene izpremembe.

Potreba dobrega časopisa

Kot vsakdanji kruh...

Da spada danes časopisje med tiste potrebe slehernega, ki jih označujemo z »vsakdanjim kruhom«, bo težko kdo zanikal, saj kdor ni analfabet, ne prebije brez časnika, in če ga ne more ali noče naročiti ali kupiti sam, si ga izposodi ali pa gre brat v kavarno, gostilno ali na deske pred uredništvom. Pa še analfabet se zanima, kaj piše ta in ta list in hodi vpraševati in poslušati tiste, ki ga beru — neglede na inersatni del, ki se ga danes poslučuje vse od industrijskega veleobrata do najubonejšega delavca in brezposelnega. Za nas katoličane je pa posebno važno in vzpodbudno, s koliko dalekovidnostjo in širokogrudnostjo umerjajo to potrebo našega časa katoliški cerkveni krogi. Naj navedemo iz najnovejšega časa le tri primere.

Dne 10. decembra je sprejel Pij XI. italijanske diake in dijakinje, ki so veljani v zvezah ka olistke akcije. Pri tej priliki se je sv. oče v svojem odgovoru posebno dotaknil časnikarstva in dejal, da mu je bil v njegovi mladosti nekdo svetloval, da naj bere čim manj časnikov, ker da je to izguba časa. »Danes pa«, je nadaljeval papež, »so drugi časi. Danes je črna ali črna ali črna izobrazba potrebna in za katoliške kroge nastaja potreba, da se zanimajo za katoliški tisk, ga sodelovanjem podpirajo in z denarnimi sredstvi pospešujejo... Po drugih deželah dokazujejo katoličani gorečo vneto za svoje časopise, kakor v Holandiji, kjer imajo katoličani, čeprav so v manjšini, velik, prvovrsten dnevnik v Franciji, Belgiji, Nemčiji in celo v obubožani Avstriji. Drugače pa je v Italiji, je rekel papež, kjer je katoliški tisk zelo neznan in ima le malo naročnikov. Dostikrat opaža v rokah katoličanov vse mogoče liste, samo katoliških ne, ki bi jim vendar morali dati prednost. »Veliko popriše za apostolat je v čitanju in širjenju katoliškega tiska.« Tako Pij XI.

Naslednji dan, to je 11. decembra, so praznovali v Genovi »dan dobrega tiskar«. Ob tej priliki je objavil katoliški list »Il Nuovo Cittadino« poziv genovskega kardinala kardinala Minoretta. Kardinal opozarja, da je danes v celi Italiji samo pet izrazito katoliških listov, in da vsi skupaj nimajo toliko naročnikov, kakor en sam velik liberalni dnevnik v Milanu. Sprito teh razmer razpravlja kardinal o tem, kaj morajo storiti italijanski katoličani, da dohitijo katoliško časopisje v vsemestih. — Katoliška publicistika je imela v novem času sijajne zastopnike — kakor na pr. znamenitega dnevnika pisatelja Davida Albertaria —; manjkala je pa temu tisku človek smotrna, dobro izvedena organizacija in tehnična izpolnitel. Razen tega se je ob spravi cerkve in države v Italiji veliko moči razcepilo; danes pa je dana možnost za velik razmah katoliškega tiska, če se bodo katoličani ravnali po nasvetih sv. očeta in višjih papežev.

Lačni vdira'o v trgovine

Berlin, 21. dec. tg. Danes dopoldne so se ropot ponovili napadi na trgovine z živili v južnih delih Berlina. V neko tako trgovino so vdrl trije mladi moški z revolverji in ukradli živila za 120 mark. Sličen napad je bil izvršen tudi na mesnico, v katero je vdrl deset oseb ter ukradlo klobase in gosi. Pozneje so nastali nemiri brezposelnih, ki so demonstrirali v Yorks rase. Vdrl so v tamkajšnji okrajni urad in zahtevali takojšnjo pomoč od okrajnega župana. Proti njim je nastopila policija, na kar so brezposelnj napadli in zbili nekaterim stražnikom čake z glave. Končno se je policiji posrečilo potisniti demonstrante iz urada. Ti pa so se kmalu zopet zbrali v sosednjih ulicah in napadli trgovino s surovim maslom, razbili okna in maslo odnesli. Policija je zajela samo tri demonstrante, drugi pa so ušli.

Naknadni krediti odobreni

Belgrad, 21. dec. 1. Po razpravi o trogirskem levu je predsednik senata odredil petminutni odmor. Po odmoru so bili sprejeti naknadni in izredni krediti za proračunsko leto 1932-1933. Poročilo odbora je podal senator Daka Popović, za njim pa je govoril minister za socialno politiko in narodno zdravje, ki je obrazložil predložene naknadne kredite. Senator Jovanović je ostro napadel postopanje vlade, njeno prosvetno in finančno politiko ter izjavil, da bo glasoval v podrobni razpravi proti tem kreditom. Dr. Kramar, je nato izjavil, da bo vlada vpoštevala vsa predložena mnenja raznih senatorjev in izdelala finančni zakon za 1. 1933-1934. V načelu je nato glasovalo za naknadne kredite 36 senatorjev, 2 pa sta glasovala proti. Pri podrobni razpravi sta govorila še Irlibar in dr. Frangeš. Nato so bili naknadni krediti sprejeti s 42 glasovi proti 2 glasovoma. S tem je bila dopoldanska seja zaključena ter se je nadaljevala popoldne ob 5. Na tej seji so bili sprejeti zakonski predlogi o pokojnini hčerki pokojnega bana Laginje, vdovi pokojnega Kociča kakor tudi priznanje 10 let za pokojni učiteljici Draškovičevi, ki je oslepela v službi. Prihodnja seja senata bo sklicana pisмено.

Bolnišnica v Brežicah

Brežice, 21. decembra. Javna bolnišnica v Brežicah razglašala, da so adaptacijska dela v bolniškem poslopju končana in da spet sprejema bolnike neomejeno. Izjema so le porodnice, od katerih bodo tudi nadalje sprejete samo one, ki jim je izrecno potrebna zdravniška pomoč. To pa zato, ker bolnišnica še nima uredjenega porodniškega oddelka.

stirjev.

Taistega 11. decembra letos je objavil freiburški nadškof dr. Conrad Grüber v jubilejni številki »Freiburger Tagespost« kritično razpravo o potrebi tiska in posebej o nalogah katoliškega tiska. Med drugim piše: »Tisk po svojem bistvu ni nič drugega kakor orjaško povečana, trgovsko in tehnično izvedena naravna vedoželjnost in težnja po priobčenju. Nemirni človeški duh potrebuje vedno novih pobud in vtisov. Pri tem velja zakon, da s naraščanjem znanja narašča tudi vedoželjnost. — Vsako znanje, ki si ga pridobimo, nam ne pade v naročje kakor miren dobiček, marveč sili zopet dalje, kakor zajezena sila, ki se hoče razširiti. Vsa naša spoznanja stremijo za tem, da postanejo splošna last ali vsaj last več njih, k čemur pomaga naš nagon, da priobčimo drugim, kar vemo.«

Tem no ranjim vzrokom se pridružujejo še znanji: novodobno premikanje v stroju družbe, ki povzroča, da postajajo ljudje dalekvidnejši in svetovno orientirani; dalje dejstvo, da so ljudje po gospodarskem življenju mnogo bolj odvisni drug od drugega kakor pred petdesetimi leti. »Trgovski in oglasni del naših listov ima zato — neglede na denarni trg — mnogo večji pomen, kakor nekateri komajda slutijo. Tisk je ponudba in povpraševanje obenem, hvalospev preizkušenega starega in glasnik pojavljajočega se novega, je gospodarsko dražilo in obenem svarilo.«

»Posebno pa je pospešila razvoj tiskar — nadaljuje nadškof — »demokratična misel. Državlani so pristili, da se resneje brigajo za splošno zadevo kakor v monarhistično-absolutnih razdobjih. Moč in čena sta kot državljanska odgovornost za narodno celoto. S tem je utemeljeno zlasti politično časopisje... Pa tudi izrazito nepolitičen človek, če hoče sploh biti kulturni človek, potrebuje bolj ali manj dnevnega časopisa... Dejansko zajemajo milijoni ljudi svojo kulturo skoraj izključno iz časopisa, tako da je postalo duševna hrana in glavni vzgojitelj ljudstva.«

Časopisje je postalo obraz časa in zrcalo življenja. V njem gre mimo naš življenje v svoji vedri in pretresljivi podobi... Celo oglasni dobivajo, če jih zajamemo z globljo dušo, notranje vrednost in splošno človeški pomen.

Seveda poznamo tudi zlorabo tiska. Toda star pregovor pravi: Zloraba uči pravo rabo. Časopisje je dvorezen meč. Pospeševati more krivico, zlorabo in naravno gnulobo, more pa tudi vse to žigosati in močito dvigati glas za blažene, za šibke, za tiste, ki se njihovi vesti godi nasilje.

Po vseh teh razlogih in ugotovitvah je izpričana potreba vestno usmerjenega katoliškega časopisa. To je naravna vez, ki veže med seboj katoliške ljudi posameznih dežel kakor tudi celega sveta.

Krasno, vsega vpoštevanja vredne besede!

Izpremembe v deviznem pravilniku

Finančni minister je odredil, da se pravilniku o reguliranju prometa z devizami in valutami dodajo ti-le širje členi za čl. 19:

Čl. 19 a: Vsako poslovanje z devizami in valutami, domačim denarjem in vrednostnimi papirji, ki nasprotuje predpisom deviznega pravilnika ter vsem ostalim odlokom in naredbam, izdanim v njegovo dopolnitev, kakor tudi vsako delo, ki bi nesredno ali posredno škodljivo vplivalo na vrednost dinarja, bo kaznovano z denarno kaznijo.

To velja tudi za poskus in za pripravljalna dela.

Višina denarne kazni se bo odmerila po svobodni oceni finančnega ministra.

Čl. 19 b: Vrednote, ki so predmet poslovanja, protivnega predpisom, označenim v prejšnjem členu, se bodo odvzele osebam, proti katerim se uvede postopanje, in čuvali v depozitu pri davčnih upravah do razprave.

Iz teh depozitov se bodo na prvem mestu plačevale denarne kazni, ki bodo odmerjene do čim storilec. V slučajih, kjer se ne bodo našli krivci, se bodo odvzele vrednote konfiscirale v korist državne blaginje.

Čl. 19 c: Preiskava o vseh teh delih se bo vršila z organi finančnega ministra in po drugih osebah, ki jih bo za to finančni minister pooblastil, s pregledom blagaj, knjig, korespondence in ostalih dokumentov.

Glede odkrivanja del na ta ali drugi način (če ga preimejo pri delu, poskusu ali pripravljalnih delih) se bo vršilo zapisniško zaslišanje oseb, odgovornih za ta dela.

Zapisnik o zaslišanju in referat oddelka državnega računovodstva (čl. 19) sta podlaga za formulacijo odloka glede teh dejanj.

Čl. 19 d: Osebam, ki s svojim delom doprinejo k temu, da so kaznovani storilci del, označenih v čl. 19 a, se bo dodeljevala od plačane kazni denarna nagrada, katere višina bo odredil finančni minister v vsakem posameznem slučaju po svobodni ceni, potem ko postane odlok o kazni izvršen. V breme plačilnih kazni se bodo izplačevali tudi polni stroški kontrolnih organov za trgovanje z devizami in valutami.

Vsote, ki bodo plačane po izvršenih odlokih, se bodo polagale pri Narodni banki in po izplačilu označenih nagrad ter polnih stroškov in predale koncem proračunskega leta glavni državni blagajni kot izredni dohodek.

Plačila se bodo vršila po nalogih oddelka državnega računovodstva — devizno-valutni posli — na podlagi odloka finančnega ministra.

Belgrad, 21. dec. 1. Napredovali so za višje inspektorje 5. skupine: Franjo Urbas, Ivan Koren, Vinko Rojnik, Milorad Stori in Peter Kremer.

Belgrad, 21. dec. 1. Na predlog trgovinskega ministra je ministrski svet dovolil, da se smeta poslužiti § 5 zakona o zaščiti kmetiškega posojilnice d. d., Erderiča, in Vršaka ljudska banka d. d. Vršac.

Radio Ljubljana

Kom?

VSI NA RAZSTAVO RADIOAPARATOV!

MIKLOŠIČEVA C 7 POLEG »UNIONA«

ODPRTO DO 31. XII. 1932. VSTOPNINE PROSTO.

„Radio Ljubljana“

„Križa“ ni križa, ampak strašna stiska!

Marija Reka, 20. dec.

Beseda »križa« je že dolgo v rabi, pač pa v drugi zvezi, kakor pa dandanes. Govorilo in pisalo se je o ministrski in vladni krizi, o krizi v boleznih itd. V tej zvezi je pomenila beseda »križa« vrhunec napetosti in napoved skorajšnje odločitve na eno ali drugo stran. Dandanes se rabi ta beseda že dolgo časa v zvezi z gospodarstvom pod imenom »gospodarska križa« ali »kmetijska križa«. Po prejšnji razlagi bi to pomenilo vrhunec napetosti v »gospodarstvu« posebej v »kmetijstvu«. Zdi se pa, kakor kaže preminjenega znakov, da se v tej zvezi rabi beseda »križa« nepravilno, ker ni nobenega znamenja, da bi bila stiska že na vrhuncu, pač pa se stopnjuje, stopnjuje naprej in naprej.

Letošnja suša je povzročila silno pomanjkanje vsega za prehrano ljudi in živine potrebnega. Izmed mnogih eden vzgled: Kmet, ki je prejšnja leta prodajal pšenico, oves, krompir, fižol itd., že sedaj tarna, s čim najskoraj leto preživi družino, ko je pa živeža komaj za nekaj mesecev. V dobrih letih je bilo

v hlevu do 12 glav goveje živine, med temi po dva para težkih volov; sedaj glešča komaj pet repov in še od teh je že eden zarubljen. V suhem letu se navadno obnese fižol; toda tega so mu letos uničili zajci — brez odškodnine. Prodati torej nima nič! Kje bo živež?! — In to v hiši, iz katere ni noben potnik in berač odšel lačen. Odkod bo dobil davek, zavarovalnino, obresti posojilnici? Kje bo vzel sredstva za obleko in obuvalo?

Zato ni čuda, da ni skoraj gospodarstva, kjer bi ne bilo rubežni. Tukajšnje ljudstvo ni bilo nikdar proti davkom; le, kako jih naj v tej stiski zmore! V tem kraju ni bila nikdar navada, da bi se pogrebščina ne poravnala. Sedaj se pa sliši, da je precej takih, ki niti tej častni zadevi ne zadostijo. Ljudje božji! To ni križa! To je iz dneva v dan se stopnjujoča stiska! Ali je pomoč na vidiku? Ni je, in je ni!

Bog ve, odkod vse hodijo berači in brezposelni v naše hribe prosjačiti. Kdo jim bo šel pomagati? Da, da! Pri nas ni »gospodarske križe«, temveč iz dneva v dan se množča stiska. Bog sam pomagaj!

Učitelj - dimnikarski vajenec

Mariborski sportnik učitelj Jandl se je posvetil dimnikarstvu, ker ni dobil službe

Maribor, 22. decembra.

Posebna znamenja naše dobe; redki preobrti v »karijeri«; usoda, ki bi jo v drugih časih mogli bridko začutiti, pušča danes človeka mirnega in uravnovešenega. Poglejte aliko!

21 let ima ta dimnikarski vajenec, doma je iz Ljutomera, kjer je dovršil meščansko šolo, nato pa vstopil na mariborsko učiteljsko, kjer je letos maturiral. Sedaj čaka na službo in ker mu je dolgčas, se je odločil za svojevrstno »karijero«: postal je dimnikarski vajenec pri znanem mariborskem dimnikarskem mojstru Korajžiji, ki njegovim otrokom daje ob enem instrukcije iz raznih predmetov.

Ime Milana Jandla je znano v mariborskih sportnih krogih. Toda njegov sloves izvrstnega plavalca sega tudi izven Štajerske, kajti leta 1931 si je priboril prvenstvo v plavanju in skokih na 3 in 12 ter se je izkazal kot poseben specialist na progi 50 in 100 m. Ravnotako si je pri letošnjem prvenstvenem tekmovanju za mesto Maribor 30. avgusta priboril prvo mesto v plavanju na 50 in 100 metrov. Je član tukajšnjega SSK Maribor in vnet klubov član. Jandl je navzlic vsemu sila ravnodušen in vedno dobre volje.

»Ali ste mogli izvršiti ta skok od učiteljske »karijere« v dimnikarstvo?»

»Zakaj ne bi. Dobro skačem s skakalnih stolpov; tudi tukaj temeljito »skakam« kakor vidite.«

»Ste se hitro uživali v ta »črni« posel?»

»Nisem nikdar dvomil o tem, da bi se ne.«

»In kako mislite: ostati nemara...«

»Tudi s tem računam. Še nekaj tednov in potem pridem do svojega zaslužka. Zakaj ne bi bil zadovoljen? Drugi moji tovariši čakajo in strdajo; meni ni do tega, ampak do dela.«

Srečen značaj je ta mariborski Jandl: učitelj, sportni rekorder, instruktor, dimnikarski vajenec — vse obenem. Kaj vse bi se udeležilo še pridružitvi tej pestri »karijerski« lestvi mladega slovenskega človeka...?

Vsaj za praznike naj bom v zaporu!

Zgodba starega sestradanega Rusa

Ljubljana, 20. dec.

V neki gostilni je policija zaplenila zavoj, v katerem so bili sukajci in druga obleka. V gostilni so povedali, da je te stvari pustil tam star Rus, ki jih je najprej ponujal gostom na prodaj; ker pa ni hotel nihče nič kupiti, je zavoj kar pustil tam. Policija je zavoj seveda zaplenila, pa tudi Rusa je brž poiskala in ga zadržala. Rus je ravnodušno in skoraj radostno priznal, da je te stvari ukradel v drugi gostilni. Policija je poiskala tudi lastnike pokradenega blaga in jim ga vrnila. To pa je bilo za Rusa neprijetno in razočarano je povedal, kako zelo si želi v zapor, vsaj čez zimo. Povedal je svojo žalostno usodo.

Svetovna vojna in revolucija v njegovi domovini sta ga odtrgali iz daljne jekaterinohurske gubernije in ga vrgli v naše kraje. Tu je poskušal svojo srečo na vse mogoče načine, toda brezuspešno. Usoda mu je bila še manj naklonjena, kakor drugim ruskim emigrantom. Prijel je sicer za vsako delo, toda vse se mu je izjalovilo. Nazadnje je postal celo tat, to pa

Božič naj bo slovenski!

Ljubljana, 21. dec.

Stalen pojav našega življenja je, da se pri nas uveljavljajo razne šege, ki niso naše, ki niso v skladu z duhom naše zemlje in naših ljudi, na drugi strani pa se opuščajo druge šege, ki so rasle na naših tleh, ki so pristne naše, slovenske. Niso sami ljudi tega krivi, pač pa reklama in pa tisti, ki reklamo delajo. Tako očito opuščanje naših šeg in vsiljivo uvajanje tujih šeg opažamo seveda najbolj o božiču, pa tudi o veliki noči.

Ze božična drevesca niso naša. To šego so uvedli protestantski Nemci, od njih so prevzeli božična drevesca katoliški Nemci in tako se je polagoma razširila po vsem krščanskem svetu, z edino izjemo kvečjemu pravoslavnih dežel. Naše kmelsko ljudstvo božičnih drevesc ne pozna, pač pa le meščanstvo. Običaj pa je lep in prikuten, tudi ga goji naše meščanstvo že dolgo. Zato bi bila borba proti temu običaju odveč. Naš pristen običaj pa so jaslice. Seveda se je ta običaj začel res v Italiji, toda že pred stoletji se je presadil na naša tla in naš narod mu je dal svoj lasten značaj in pomen, tako, da moramo postavljanje jaslic smatrati res za naš pristen običaj. Naši umetniki so zadnja leta izdelali tudi nekaj jaslic, ki imajo res slovenski duh, tako, da smo tudi v tem oziru neodvisni od tujine.

Prav nič pa ne pozna našega duha in slovenskih običajev tisti, ki uvaja z reklamo k nam tako zvanega »božičnega moža« (Weihnachtsmann). To je pristen nemški protestantski običaj, ki ni bil nikdar naš in nikdar ne bo. Za nas je vsiljevanje

bolj z namenom, da pride čez zimo v zapor, kakor da se z ukradenim blagom okoristi. Ko so ga prijeli, je najprej ves srečel pojedel krožnik juhe, potem pa vesel povedal: »Vsaj za tri mesece sem preskrbljen in bom lepo na gorkem in jesti bom imel v zaporu!«

Čez nekaj ur pa mu pove policijski uradnik: »Ne bo nič z vašim zaporom. Vsa škoda je povrnjena in jutri boste izpuščeni.« Rus pa ves žalosten: »Vsaj teden dni mi dajte zapora za kazni, če me že ne daste sodišču. Vsaj čez praznike bi bil rad v zaporu! Dajte no, bodite dobri z menoj in usmilite se me.«

»Ne moremo,« so mu dejali na policiji. »Ni paragrafa v vseh teh debelih bukvah — pokazali so na kazenski zakonik — po katerem bi vas mogli zašiti. Jutri boste morali ven!«

Drugo jutro je nesrečni Rus ves žalosten stopal iz policijskih zaporov v megleno ulico. Za nesrečnega ni nobene rešitve, še v zapor ga ne marajo. Prišli smo res daleč, da reveži še celo za zapor prosjačijo.

božičnega moža skoraj žaljivo. Protestanti so namreč videli, koliko veselja prinaša katoliškemu otrokom sv. Miklavž in so hoteli tudi sami imeti nekaj takega. Ker pa svetnika nimajo, so uvedli podobno obdarovanje otrok za božič. Weihnachtsmann je torej protestantski, ne pa katoliški običaj, najmanj pa še slovenski. Sedaj pa opazujemo po časopisih slike tega božičnega moža, ki je na las podoben sv. Miklavžu, na neki ljubljanski trgovini je postavljenih celo več »Weihnachtsmannov«, vse skupaj pa je, kakor zasmehovanje slovenskih običajev in našega duha.

Slovenski običaj tudi niso božični krap. Slovenska mati speče za božič potice in kolače, speče tudi kaj mesnega, nikoli pa ni treba, da bi bil to na Slovenskem ravno krap. Za nas Slovence nima krap nič večjega pomena na Božič, kakor prav vsaka druga riba. Res je, da v nemških deželah in tudi na Češkem, kamor je ta šega zašla pač iz Nemčije, spečejo in pojedjo na Božič ogromne množine krapov, nikoli pa ne na Slovenskem.

Slovenski običaj tudi ni, da bi obežali na strop za božič zelena omela (Mistel). Omela pri nas nima nobenega pomena, najmanj pa tistega, ki ji ga pripisujejo Nemci, ki jim je omela znamenje ljubezni, družinskega miru in pa srečne zaroke. Mi tega ne poznamo.

Vse polno je še takih običajev, pa ne samo o božiču, ki se vsiljujejo k nam, ki pa niso naši. Človeka kar srce boli, ko vidi toliko neokusnosti in vsiljivosti, zlasti pa je mučno, če mora človek zaradi družbe in obzirnosti še sam prisostvovati takim spakederanim običajem in šegam. Tudi v tem oziru je potreben takt in pa poznavanje slovenskega duha, slovenskih običajev.

Porcelan čisti...

čistilka Vim bleščeče sijajno!

Iz čiste in lepe porcelanaste posode diši jed mnogo prijetnejše! In to omogoči VIM. VIM odstrani hitro in lahko vse ostanke in sledove jedil, ker vsebuje milo. Poleg tega ne pušča VIM nikoli prask, marveč čisti temeljito in pazljivo.

VIM

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

„Thorwaldsenovi“ reliefi

Ljubljana, 21. decembra.

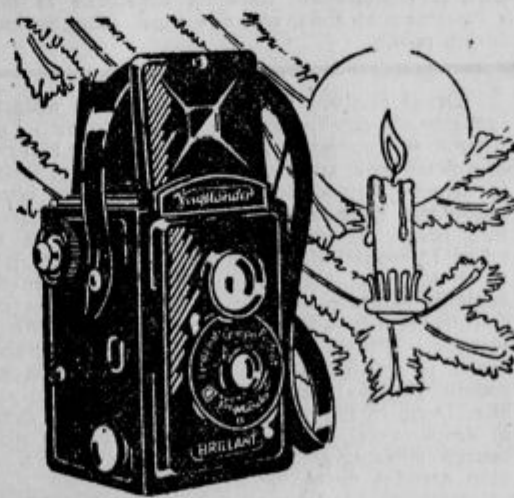
V Laškem se nahaja več reliefov in kipov, med drugimi reliefi štirih letnih časov, od katerih imata dva signaturo Thorwaldsen fecit. Naš urednik se je obrnil na znanega zgodovinarja umetnosti, kustosa g. dr. Steleta, kaj je o tem soditi. Dr. Stele je izjavil sledeče:

»To so samo odlivki po originalih, izvršeni v neki masi, kakor se taki odlivki izdelujejo po vseh umetniških šolah. Odlivki nimajo nobene posebne vrednosti in kakor vidite, s Thorwaldsenom kot takim nimajo nobene zveze. Thorwaldsen je umrl deset let prej, nego je nastalo sedanje laško kopališče.«

16 smrtonosnih vbodljajev

Pluj, 21. decembra.

V noči na 20. december se je odigral v Mostah pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah žalosten dogodek. Na zverinski način je bil umorjen 20 letni Lovren Brumen, hlapec pri posestniku Jakobu Toplaku v Mostah. Zvečer so bili fantje na žganjeku pri nekem posestniku. Med njimi je prišlo do prepira, Brumen pa se je ob času odstranil in šel domov spat. Spal je v hlevu. Naslednjega dne so ga našli mrtvega in vsega v krvi. Davi je prišel občinski odbornik iz Most k sodišču iz sporčil ves dogodek. Na pozorišče zločina je odšla sodna komisija, ki je napravila točno skico kraja tega zločina. Komisija je odredila prevoz trupla v mrtvašnico k Sv. Lovrencu, kjer je razlešenje ugotovilo, da ima Brumen 16 vbodljajev v spodnji del telesa. Preceznani sta tudi dve žili odvodnici, tako da je smrt nastopila takoj po zločinu. Vest o uboju je zelo razburila prebivalstvo, zlasti ker je bil pokojnik na dobrem glasu. Zločina sta osumljena dva brezposelna, ki pa sta bila zadnji čas zaposlena pri nekem posestniku. Oba sta bila aretirana.

Sirov napad

Kapele, 15. dec.

V četrtek, 15. t. m. se je nekako 20 minut pred tretjo uro zjutraj napotila proti postaji z namenom, da gre v Zagreb s prvim vlakom, Jožeta Urek iz Župelevo št. 8.

Ko je stopila iz hiše, je opazila za bližnjim vrtom dve senci, vendar se za to ni zmenila. Ko je prišla v neposredno bližino vrta, je — kakor sama trdi, morda se je tudi zmotila — spoznala v enem neznancu znanega ji moža, ki je držal kol v roki. Poklicala ga je po imenu ter ga prosila, naj je ne ubije. Neznanec pa jo je začel udarjati s kolom po desni rami.

Križa v naprednem taboru

Ljubljana, 21. decembra.

O krizi pri »Ljubljanskem zvonu« smo na kratko že poročali. Dosedanji »Zvonov« urednik g. Fr. Albrecht je skupaj z dosedanjimi »Zvonovimi« so-trudniki — gg. Ferdin. Kozakom, dr. Stankom Leb-nom, Josipom Vidmarjem in Lojzetom Udetom — izdal brošuro z naslovom »Križa Ljubljanskega zvo-na«. V tej brošuri so objavljeni vsi članki, namenjeni za oktobrsko številko »Lj. Zvona«, ki pa niso smeli iziti in zaradi katerih je križa nastala. V teh člankih imenovani gospodje polemizirajo z Zupan-čičevim člankom, pribečnim v septembrski številki »Lj. Zvona« pod naslovom: »Adamci in slo-venstvo«. Kakor znano, je O. Zupančič v tem član-ku zagovarjal nekako »notranje slovenstvo«, kar je v vsej slovenski javnosti vzbudilo veliko senzacijo in tudi odpor. Zaradi tega odpora je nastala pri »Lj. Zvonu« križa; sad te križe pa je ta samostojni nastop bivših »Zvonovih« so-trudnikov in novo uredništvo pri »Zvonu«. V brošuri »Križa Ljubljan-skega zvo-na« se biviš »Zvonov« so-trudniki pro- glašajo za svobododomnost in za slovenstvo.

Njim je v današnjem »Jutru« odgovoril pred-sednik »Tiskovne zadruge«, ki je izdajateljica »Lj. Zvona«, dr. Oton Fetič, poudarjajoč, da je »Lj. Zvon« literarna in kulturna revija, ki nima nič skupnega z dneвно politiko, ter da križe pri »Lj. Zvonu« ni več.

Ali pa bo s to ugotovitvijo zbrisana z dnevnega reda tudi križa v slovenskem naprednem svetu, je drugo vprašanje. Zekaj danes je jasno, da je slo-venska napredna mladina sicer proglasila svojo od- ločno svobododomnost, vendar pa tudi slovenstvo. To starim naprednjakom, ki na prvo geslo sicer nikdar niso pozabili, pač pa so drugo kar zavrgli, ne more biti ljubo. Zato stari naprednjaki ostajajo danes tudi sami — brez naračaja. Iz tega razloga se nam je zdelo važno to »križo« naprednega tabo- ra našim somišljenikom razločati po dolžnosti kronistov.

VELIKA IN JASNA

je slika v iskalu, samodejno je uravnana ostrina. To in še mnogo drugih prednosti ima

Voigtlanderjeva
Brillant-kamera 6x6

Zato je kot darilo trajne vrednosti

Dobite jo v

drogeriji GREGORIČ - LJUBLJANA

Prešernova ulica 5

STANE LE DIN 440—

Obiščite razstavo

Telef 3190

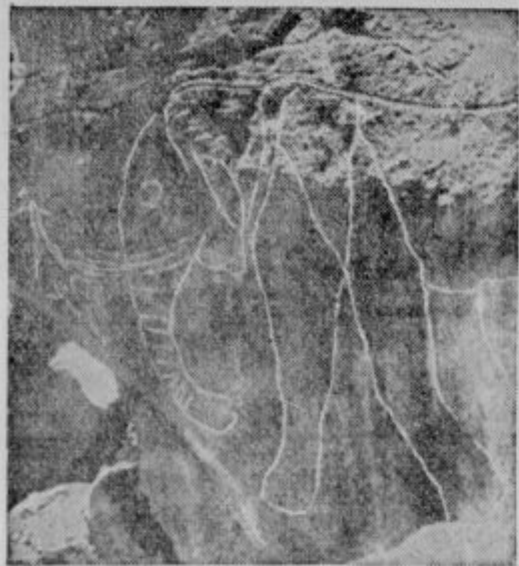
RADIOAPARATOV

RADIO LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 7 in 5

Fezanske slike

Profesor Leon Frobenius, znani raziskovalec Afrike in eden najvažnejših predstavnikov znanosti o kulturah iz prazgodovinskih dob in upravitelj arheološkega inštituta v Frankfurtu na Maini, se je nedavno povrnil v Rim. Bil je namreč na daljšem potovanju po Afriki, to pot posebno v italijanski koloniji Libiji (pravzaprav v Fezaanu), kjer je odkril važne naklebe predzgodovinske umet-

nosti. Mussolini je dal dokajšno podporo tej ekspediciji, kar pa je obrodilo sadove. Material namreč, v katerem je Frobenius poročal italijanskim oblastem, je ogromne vrednosti.

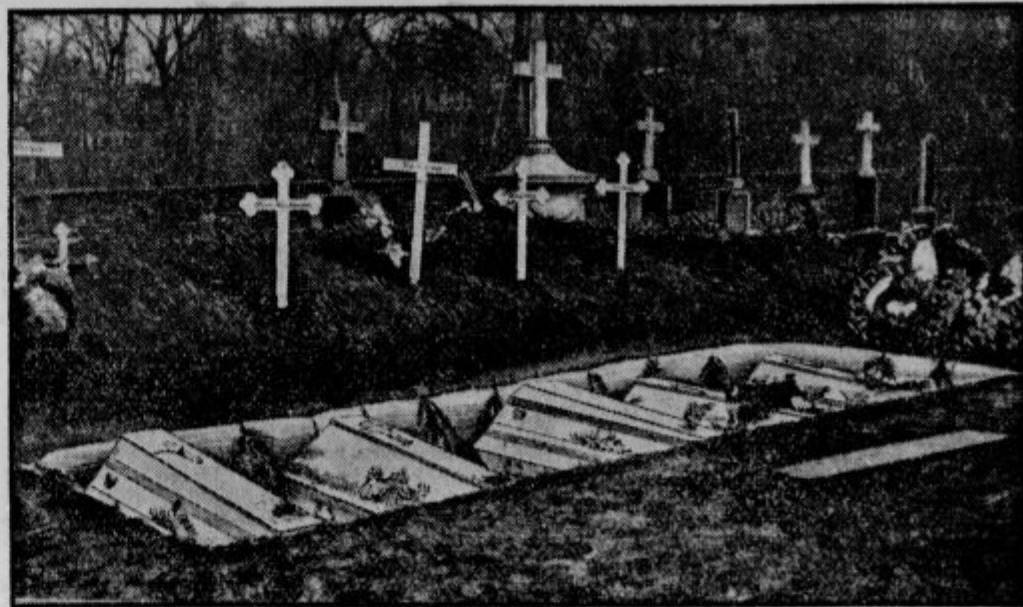
V Fezaanu je odkril okrog 2500 slik na pečinah, in te so mu pomogle, da more ta znani etnolog in arheolog vsaj približno ugotoviti življenje ljudi, ki so živeli tam med 8000 in 4000 leti pred Kristusom.

To je pravzaprav ogromna slikovna kronika v podobah iz predhistorijskih časov. Iz vroče fezanske pušče, po kateri je romalo toliko in toliko karavan ter ekspedicijskih ekip, ne da bi kaj videle ali odkrile, je nenadno postala ta stara zemlja eno od najvažnejših križišč predzgodovinske kulture. Prvi je bil Henrik Barth, ki je opozoril javnost na

te slike v Fezaanu. Od takrat naprej pa so italijanske oblasti kakor tudi kolonialni častniki obveščali Frobeniusa, da ni tam prav ničesar, kar bi se dalo odkriti. Med tem pa se je on vzpenjal s strani ročnega toka. Pečine na obalah so mu pričale o nekdanji reki, ki se je prelivala do dokašnje višine in se zagrizla v skale. Sedaj je struga prazna, toda voda teče v podzemlju dalje. Na pečinah, do katerih je nekoč segala voda, je našel Frobenius cele serije slik. So pa te slike tako karakteristične in toliko novih vrst predstavljajo, da je Frobenius odkril poleg že znanih 4 stilov slikarjev še šest novih. — Poleg te izsušene ročne struge se razprostira 10 majhnih jezer, ki so obdana od pašnikov. Zanimivo je, da je našel Frobenius zraven teh čudovitih slikarjev tudi orodja, s katerimi so neznani praprebivalci Fezana klešali podobe v skale. Ta orodja pa so po mnenju učenjakov podobna orodjem Garamantov, ki jih Herodot v svojih spisih omenja. Tudi razvaline mesta, kjer so prebivali nekoč Garamanti, a so jih Rimljani 20 let pred Kristusovim rojstvom podjarmili, je odkril Frobenius. Takrat so se Garamanti očitno izselili v Sudan, kjer je Frobenius našel na neko plemo, ki predstavlja vsekar naslednjike Garamantov.

Zanimivo je, da se je pokazala v fezanskih slikah neka nova tehnika: pravi relief z globoko vrezanimi linijami; ta relief je živo rdeče naslikan, doslej pa smo poznali take slike le vrezane v kamen ali pa samo naslikane. Te slike so prve, ki predstavljajo predmet v naravni veličini, zato je nekatere dolge do 12 metrov. Prvič zvemo iz slik, kako velik pomen je imelo govedo v Afriki za tamkajšnje nomadske narode. Glave ovnov so tako precizno izdelane in s toliko naravno eleganco, da moramo takoj zavreči misel o primitivni umetnosti. Voli inajo nazaj zavite robove, vprav kakor jih je opisal Herodot. Tu se vrste sloni, žirafe, levi, povodni konji in krokodili; vsi ti se javljajo tu tudi kot simbolična bitja polbožanskih bitij. Vprašanje je, ali ne spadajo te slike že v krog zgodnje egiptiške umetnosti. Frobenius pa se odločno vprašuje, katera kultura je prej ustvarila take slike, egiptiška ali fezanska...

Ta nova odkritja svoje desete ekspedicijske bo opisal Frobenius v knjigi z naslovom »Kake Butabe — »Podobe, ki žive na pečinah«.

Skupni grob petih otroških krst. V vasi Senheim ob Moseli se je potopilo pet otrok, ko se je udrt led na domačem potoku. Niso namreč vedeli malčki, da ni povsod enako debel led, pa so se drsali brez skrbi, ko se nenadno odpre ledeno žrelo in — 10 otrok je zginilo pod ledeno skorjo. Pet od teh so vaščani rešili, pet pa jih sedaj leži v skupnem grobu na vaškem pokopališču.

Denar v zemlji

V ulici Via Cladini v Ankonu so odkrili zidari pri regulaciji ulic dragoceno posodo s 44 zlatimi papeškimi denarji. Na vseh zlatnikih je vtičnjena podoba sv. Petra. Denar so izročili ravnateljstvu muzeja, ki bo preštudiralo poreklo, vrednost in starost stare dragocenosti.

Povodnji v jugozapadni Franciji. Tu je izstopila reka Aude vsled dolgotrajnega deževja in poplavlila v daljave in širjave vsa polja in vasi. Ta vodna katastrofa je povzročila poleg drugih nesreč tudi iztirjenje železnice pri Maury, kjer je našlo 7 ljudi smrti, 30 pa je bilo težko ranjenih.

Po 17 letih

Berlinsko vojno sodišče je pričelo zanimivo razpravo, ki nam dokazuje, da niso vsi notranji pretresi omajali brezhibnega delovanja nemških vojnih oblasti. Neki visoki francoski častnik je nastopil v juliju leta 1930 razpravo o plinskih napadih med svetovno vojno. Med drugim je omenil, da je obvestil Francoze o prvi plinski poplavi neki nemški vojak 243. rezervnega pešpolka. Dne 14. aprila leta 1915 je narekoval francoskemu tolaču podrobnosti pripravljane napada, izdal nahajališča plinskih zalog in podobno. Kakor hitro so dobili Nemci to knjigo, so pričeli uradno preiskavo. Po dolgem brskanju v vojnih arhivih so ugotovili, da je bil dne 14. aprila 1915 na omenjenem odseku fronte ujet samo en vojak 243. rez. pešpolka. Pisal se je Avgust Jäger. Ostal je v francoskem ujetništvu do novembra 1919, kadar se je povrnil v domovino. Policija je na željo vojne oblasti poiskala nesrečnega Avgusta in ga našla v Lipskem. Služil je za šoferja v neki tovarni in davno pozabil na vojne nepriroke. Izjavil je, da so ga ujeli Francozi na fronti. Naletel je na večjo skupino sovražnikov med tem, ko je bil sam na ogledovanju. Francozi so ga preiskali, našli prvo novo plinsko masko in ga vprašali, kaj pomeni čudna reč z rilcem. Jäger je moral odgovarjati na vprašanja, ker so mu sicer grozili. Tudi, da ni povedal ničesar važnega. A vojne oblasti se niso zadovoljile z zagovorom; in je Avgust Jäger zdaj po 17 letih zaprt zaradi veleizdaje na fronti.

Liverpoolska stolnica

Sargent Jagger, odbornik londonske akademije umetnosti, je prejel veliko naročilo. Riše namreč osnutke za 30 m visok Kristusov kip, ki bo stal nad glavnim vhodom nove rimsko-katoliške stolnice v Liverpoolu. Kip bo žarel ponoči v električni luči, tako da bo viden tudi ladjam na odprtem morju. Graditelji bodo predložili risbe sv. očetu.

Gandi obolev

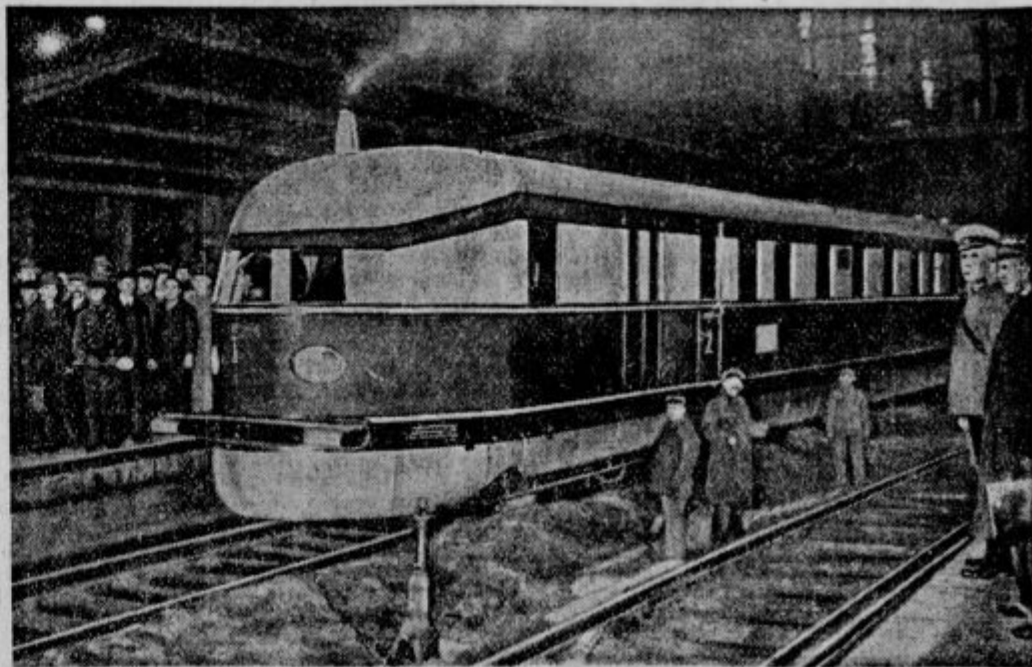
Londonski listi so prejeli od vodstva zaporov v Yarawadyju poročilo, da je obolev Gandhi na neki čudni bolezn. Poklicani zdravniki niso nikakor mogli ugotoviti izvora bolezni. Gandhi trpi že skoraj mesec dni na hudih bolečinah v rokah. Od kraja sta mu nagajala samo palca, a zdaj ga bole tudi lakti. Zdravniki ne vedo, ali je to revma ali pa mrtvouden pojav. Gandhi sam pa se šali in pravi, da je nepričakovano dobil stenosisove lakti. Poklicni igralci tenisa namreč večkrat občutijo podobne nepriroke.

Anny Johnson, mlada angleška sportna letalka, ki je nedavno zmagala svojega moža na progi London — Kapstat, se je zdaj zopet vrnila na svoje letališče v London. Na povratni vožnji je znova potokla rekord, ki ga je postavil njen mož Morrison za to progo. — Potrebovala je namreč za to pot le 7 dni in 5 ur.

„Tanri“

V Carigradu je bilo te dni zaključeno zborovanje muslimanske duhovščine: imamov, ulemov, mudzinov in drugih dostojanstvenikov, ki so razpravljali o turškem obveznem besedilu molitev. Poprej so Turki molili v arabščini. Nacionalistična Kemalova vlada je to prepovedala. Zborovalci so določili pet različnih napevov za najvažnejše molitve in sprejeli več načelnih sklepov. Med drugim so odstranili povsod arabsko besedo »Allah« in jo nadomestili s turško. Zdaj bodo rekli vsi turški verniki Bogu samo »Tanric«. Novo besedilo in napeve bodo že rabili pri obhajanju letošnjega Ramazana.

Najhitrejšje vozilo. Kakor je »Slovenec« včeraj poročal, je opravil nemški motorni vlak svojo poskušnjo nad vse zadovoljivo. Prevozil je progo Berlin—Hamburg v 142 minutah. Vozil s hitrostjo 150 km na uro. — Motorni vlak je dolg 40 m in ima Diesel-električni pogon. Prostora ima za 102 osebe.

Peulični boji v Salamanci. V španskem mestu Salamanci je izbruhnila generalna stavka, nakar so nastopili krvavi nemiri med stavkujočimi delavci in policijo. Mnogo oseb je ranjenih, še več pa v zap. orih.

Kitajski gobavci

Nedavno so ugotovili zdravniki, ki so se sestali v Sangaju na kongresu, da je na Kitajskem nad milijon gobavcev, a da je po vseh kitajskih bolnišnicah prostora le za 10.000 bolnikov. Zaradi tega je poslal kongres spomenico kitajski vladi, v kateri zahteva, da naj posveča več skrbi proti širjenju te strahotne bolezni.

Studentov je manj

Po uradnih statističnih podatkih je število vpisanih študentov na ameriških univerzah to leto dokaj manjše kot ostala leta. Od lanskega leta se je znižalo njihovo število za 27 odstotkov. Danes ni za nikogar kruha.

»Kaj je bilo na sodišču z možem, čigar pes to je ugriznil?«
»Njegov zagovornik je dokazal, da sem jaz pes ugriznil...«

Litvinov pri Schleicherju. Sovjetsko-ruski ljudski komisar za zunanje zadeve, Litvinov, se je te dni ustavljal pri nemškem kanclerju Schleicherju. Slika: Litvinov na dvoru državnega kanclerja.

Anglikanci in Rim

Pred nedavnim so se v angleških listih pojavila poročila o sestanku anglikanskih duhovnikov, katerim se je pridružil tudi neki škof. Tu so zborovalci prišli do spoznanja, da je edina rešitev za ohranitev vere v Angliji: združitev s katoliško cerkvijo. Ni treba posebej omenjati, da je ta manifest v vsej angleški javnosti vzbudil splošno pozornost in razburjenje v gotovih krogih. Je pa to znak, da gibanje, ki ga je lanske leto nasilno ustavil parlament, še ni zaspalo. Češki nabožni list »Života« prinaša v zadnji številki daljše poročilo o gibanju gotove anglikanske skupine, ki deluje za združitev s katoličizmom. Duhovniki, ki so soglašali s tem manifestom, so se združili v posebnem društvu: »Prijetelj edinosti« in »Života« objavlja najzanimivejša mesta iz pravil novega društva, iz katerih povzemamo sledeče:

Društvo prevzema sledečo formulo izpovedovanja vere: Verujem v enega Boga v treh osebah, deljnihih a vendar enaki, namreč v Očeta, Sina in svetega Duha.

Verujem v katoliški nauk, učlovečenje, trpljenje, smrt in vstajenje od mrtvih našega gospoda Jezusa Kristusa, v združitev božje in človeške narave v osebi Kristusu; v Marijino božje materinstvo in v njeno neoskranjeno devišstvo.

Verujem v resnično pričujočnost resničnega Telesa in Krvi, hkrati z dušo in božanstvom našega Gospoda Jezusa Kristusa v presvetem oltarnem zakramentu.

Verujem v sedem zakramentov, ustanovljenih po Jezusu Kristusu za posvečenje človeštva, in sicer: krst, birmo, presveto Rešnje Telo, spoved, poslednje obče, mašniško posvečenje in zakon.

Verujem v vice, obujenje mrtvih in večno življenje.

Verujem v primat rimskega papeža, naslednika svetega Petra, apostolskega duhovnika, namesta Jezusa Kristusa, ne le častni, ampak tudi polnomočni. Verujem v avtoriteto apostolskih in cerkvenih tradicij in svetega pisma, katero mora biti izdano in razlagano edino v smislu, katerega je določila sveta mati katoliška cerkev.

Končno verujem vse to, kar je bilo definirano in proglašeno v svetih kanonih in na splošnih koncilih, predvsem pa na tridentinskem koncilu in kar je bilo potrjeno in proglašeno na splošnem vatikanskem koncilu, zlasti glede primata rimskega papeža in njegove neomajne avtoritete.

V nadaljnjih odstavkih so podana ostala društvena pravila, ki sicer ne odgovarjajo popolnoma katoliškemu duhu, a vendar izražajo močno željo po združitvi.

V oktobru in novembru je to okoliščino podpisalo na stotine anglikanskih duhovnikov.

